

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
VIỆN QUẢN LÝ CHÂU Á - THÁI BÌNH DƯƠNG

PGS.TS. Nguyễn Văn Thắng

Giáo trình

THỰC HÀNH NGHIÊN CỨU TRONG KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

(Dành cho chương trình Tiên Tiến sĩ)

(Tái bản lần thứ 2)

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
2017

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
VIỆN QUẢN LÝ CHÂU Á - THÁI BÌNH DƯƠNG

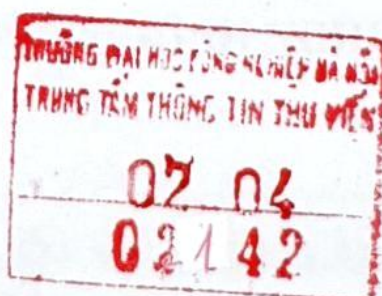
PGS.TS. NGUYỄN VĂN THẮNG

Giáo trình

**THỰC HÀNH NGHIÊN CỨU
TRONG KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ
KINH DOANH**

(Dành cho chương trình Tiên Tiến sĩ)

(Tái bản lần thứ 2)

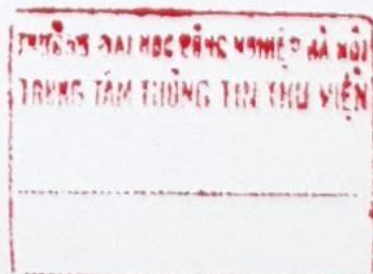

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

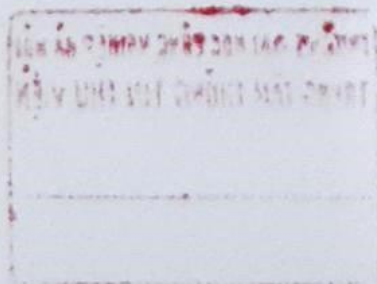
2017

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU	1
Chương 1: GIỚI THIỆU CHUNG VỀ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC	5
TÓM TẮT	5
1.1. GIỚI THIỆU	6
1.2. NGHIÊN CỨU LÀ GÌ?	8
1.2.1. Một số quan niệm sai lầm về nghiên cứu	8
1.2.2. Bản chất của nghiên cứu khoa học	11
1.2.3. So sánh đề tài nghiên cứu với đề án thực tiễn	12
1.2.4. Các chuẩn mực cơ bản của công trình nghiên cứu khoa học ...	14
1.3. LOẠI HÌNH NGHIÊN CỨU	16
1.3.1. Nghiên cứu cơ bản	16
1.3.2. Nghiên cứu ứng dụng	16
1.4. QUY TRÌNH NGHIÊN CỨU	20
1.5. BA CẤU PHẦN CƠ BẢN NHẤT CỦA MỘT NGHIÊN CỨU	24
CÂU HỎI ÔN TẬP	27
Chương 2: TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU	29
TÓM TẮT	29
2.1. GIỚI THIỆU	30
2.2. MỘT SỐ QUAN NIỆM VÀ CÁCH LÀM SAI LẦM VỀ TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU	31
2.3. VAI TRÒ CỦA TỔNG QUAN	32
2.3.1. Tổng hợp những nghiên cứu trước	33
2.3.2. Xác định khoảng trống tri thức	33

2.3.3. Định hướng nghiên cứu mới	34
2.4. NỘI DUNG TỔNG QUAN	34
2.4.1. Các trường phái lý thuyết là cơ sở lý luận cho nghiên cứu	34
2.4.2. Bối cảnh nghiên cứu và các nhân tố chính	35
2.4.3. Các phương pháp nghiên cứu chính	36
2.4.4. Các kết quả nghiên cứu chính	37
2.4.5. Hạn chế của nghiên cứu trước và khoảng trống tri thức	37
2.5. CÁC YÊU CẦU ĐỐI VỚI PHẦN TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU	38
2.6. MỘT SỐ KỸ NĂNG KHI TIẾN HÀNH TỔNG QUAN	40
2.6.1. Lựa chọn bài đọc	40
2.6.2. Tóm tắt công trình	42
2.6.3. Tổng hợp các công trình đã đọc	43
2.7. VÍ DỤ VỀ CÁCH VIẾT TỔNG QUAN	46
CÂU HỎI ÔN TẬP	50
Chương 3: PHÁT TRIỂN CÂU HỎI NGHIÊN CỨU	51
TÓM TẮT	51
3.1. GIỚI THIỆU	52
3.2. VÌ SAO CẦN ĐẶT CÂU HỎI NGHIÊN CỨU	53
3.3. MỘT SỐ SAI LÂM KHI ĐẶT CÂU HỎI NGHIÊN CỨU	54
3.4. PHÁT TRIỂN VÀ LỰA CHỌN CÂU HỎI NGHIÊN CỨU	57
3.4.1. Phân biệt câu hỏi ‘quản lý’ và câu hỏi nghiên cứu	57
3.4.2. Chuyển hóa câu hỏi ‘quản lý’ thành câu hỏi nghiên cứu	59
3.4.3. Các tiêu chuẩn của câu hỏi nghiên cứu	62
CÂU HỎI ÔN TẬP	65
Chương 4: XÂY DỰNG KHUNG LÝ THUYẾT	67
TÓM TẮT	67
4.1. GIỚI THIỆU	68

4.2. KHÁI NIỆM VÀ VAI TRÒ KHUNG LÝ THUYẾT (MÔ HÌNH) NGHIÊN CỨU	69
4.2.1. Khung lý thuyết là gì?	69
4.2.2. Vai trò của khung lý thuyết	73
4.3. XÂY DỰNG KHUNG LÝ THUYẾT	75
4.3.1. Các cấu phần cơ bản của khung lý thuyết	75
4.3.2. Hình thức thể hiện của khung lý thuyết	78
4.3.3. Các bước xây dựng khung lý thuyết	80
CÂU HỎI ÔN TẬP	91
Chương 5: GIỚI THIỆU CHUNG VỀ NGHIÊN CỨU ĐỊNH TÍNH...	93
TÓM TẮT	93
5.1. GIỚI THIỆU	94
5.2. TỔNG QUAN VỀ NGHIÊN CỨU ĐỊNH TÍNH	95
5.2.1. Định nghĩa.....	95
5.2.2. Mục tiêu và trường hợp áp dụng	96
5.2.3. Đặc điểm của nghiên cứu định tính	98
5.3. CÁC PHƯƠNG PHÁP THU THẬP DỮ LIỆU ĐỊNH TÍNH THÔNG DỤNG	99
5.3.1. Phỏng vấn	99
5.3.2. Thảo luận nhóm.....	102
5.3.3. Nghiên cứu tình huống.....	104
5.4. PHÂN TÍCH DỮ LIỆU ĐỊNH TÍNH.....	106
5.4.1. Đặc điểm và nguyên tắc chung trong phân tích dữ liệu định tính	106
5.4.2. Mã hóa dữ liệu.....	108
5.4.3. Phương pháp KJ	110
5.5. VÍ DỤ VỀ NGHIÊN CỨU ĐỊNH TÍNH.....	113

5.5.1. Ví dụ 1	113
5.5.2. Ví dụ 2	121
TRỌNG TÂM NGHIÊN CỨU	122
CÂU HỎI ÔN TẬP.....	133
Chương 6: GIỚI THIỆU CHUNG VỀ NGHIÊN CỨU ĐỊNH LƯỢNG	135
.....	135
TÓM TẮT	135
6.1. GIỚI THIỆU	135
6.2. NGHIÊN CỨU ĐỊNH LƯỢNG LÀ GÌ?	136
6.3. KHÁI NIỆM CƠ BẢN TRONG MÔ HÌNH ĐỊNH LƯỢNG	138
6.3.1. Đơn vị phân tích	138
6.3.2. Nhân tố, biến số, thước đo	140
6.3.3. Giả thuyết và giả thiết	142
6.3.4. Kiểm tra lại mô hình định lượng	144
6.4. NGUỒN DỮ LIỆU	146
6.4.1. Dữ liệu thứ cấp	146
6.4.2. Dữ liệu sơ cấp.....	148
6.5. MỘT SỐ CÔNG CỤ PHÂN TÍCH THÔNG DỤNG	149
6.5.1. Phân tích mô tả và khám phá	149
6.5.2. So sánh nhóm	152
6.5.3. Hồi quy	153
6.5.4. Hàm logistics.....	154
CÂU HỎI ÔN TẬP.....	155
Chương 7: NGHIÊN CỨU ĐỊNH LƯỢNG PHƯƠNG PHÁP	157
KHẢO SÁT	157
TÓM TẮT	157
7.1. GIỚI THIỆU	158

7.2. KHÁI NIỆM VỀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU KHẢO SÁT	159
7.2.1. Phương pháp khảo sát là gì?	160
7.2.2. Khi nào dùng phương pháp khảo sát?	160
7.3. XÁC ĐỊNH MẪU KHẢO SÁT	161
7.3.1. Mẫu và tổng thể	161
7.3.2. Xác định khung chọn mẫu (sample frame)	163
7.3.3. Các phương pháp chọn mẫu cơ bản	163
7.3.4. Tính đại diện của mẫu	166
7.4. THIẾT KẾ PHIẾU KHẢO SÁT	167
7.4.1. Những yếu tố cần cân nhắc khi thiết kế phiếu khảo sát	167
7.4.2. Những chú ý khi thiết kế từng câu hỏi	169
7.4.3. Những chú ý khi thiết kế tổng thể phiếu câu hỏi	172
7.5. XÂY DỰNG HƯỚNG DẪN VÀ THỰC HIỆN QUY TRÌNH KHẢO SÁT	174
7.6. QUY TRÌNH CHUẨN BỊ SỐ LIỆU	176
7.6.1. Nhập liệu	177
7.6.2. Kiểm định các thước đo	178
7.7. MỘT SỐ HẠN CHẾ THƯỜNG GẶP TRONG NGHIÊN CỨU KHẢO SÁT	179
CÂU HỎI ÔN TẬP	181
Chương 8: NGHIÊN CỨU ĐỊNH LƯỢNG PHƯƠNG PHÁP THỬ NGHIỆM	183
TÓM TẮT	183
8.1. GIỚI THIỆU	184
8.2. KHÁI NIỆM PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU THỬ NGHIỆM	185
8.3. YÊU CẦU CƠ BẢN VỚI NGHIÊN CỨU THỬ NGHIỆM	187
8.3.1. Đảm bảo phân nhóm ngẫu nhiên	187

8.3.2. Sử dụng nhóm đối chứng.....	188
8.3.3. Biến độc lập (yếu tố can thiệp) đủ mạnh.....	188
8.4. CÁC LOẠI THIẾT KẾ THỬ NGHIỆM CÓ NHÓM ĐỐI CHỨNG	189
8.4.1. Chỉ đo lường sau thử nghiệm.....	189
8.4.2. Đo lường trước - sau thử nghiệm	190
8.5. MỘT SỐ BIẾN NGOẠI LAI CẦN KIỂM SOÁT.....	192
8.5.1. Sự kiện lịch sử (history)	192
8.5.2. Sự thay đổi tâm - sinh lý của đối tượng nghiên cứu trong quá trình thử nghiệm (maturation)	193
8.5.3. Thước đo không nhất quán	193
8.5.4. Các nhóm không tương đồng.....	194
8.6. ÁP DỤNG NGHIÊN CỨU THỬ NGHIỆM TRÊN THỰC ĐỊA..	194
CÂU HỎI ÔN TẬP.....	198
Chương 9: THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU TỔNG THỂ	199
TÓM TẮT	199
9.1. GIỚI THIỆU	200
9.2. KHÁI NIỆM VỀ THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU	201
9.2.1. Thiết kế nghiên cứu là gì	201
9.2.2. Ba yêu cầu chính trong thiết kế nghiên cứu	203
9.2.3. Các vấn đề thiết kế chính.....	206
9.3. TÓM TẮT MỘT SỐ THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU ĐƠN LẺ THÔNG DỤNG	208
9.4. THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU KẾT HỢP ĐỊNH TÍNH VÀ ĐỊNH LƯỢNG.....	210
9.4.1. Lợi ích tiềm tàng của thiết kế kết hợp định tính và định lượng	210

9.4.2. Những trường hợp thiết kế kết hợp định tính, định lượng thông dụng	211
9.5. VÍ DỤ VỀ THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU	213
CÂU HỎI ÔN TẬP	219
Chương 10: TRÌNH BÀY BÁO CÁO NGHIÊN CỨU.....	221
TÓM TẮT.....	221
10.1. GIỚI THIỆU	222
10.2. CÁC NGUYÊN TẮC CHUNG KHI VIẾT BÁO CÁO KHOA HỌC	224
10.3. NỘI DUNG BÁO CÁO KHOA HỌC	226
10.3.1. Phần mở đầu (Giới thiệu)	226
10.3.2. Tổng quan tình hình nghiên cứu.....	230
10.3.3. Cơ sở lý luận và giả thuyết khoa học	230
10.3.4. Phương pháp nghiên cứu	231
10.3.5. Kết quả nghiên cứu	235
10.3.6. Bình luận và kiến nghị	236
CÂU HỎI ÔN TẬP.....	237
Chương 11: XÁC LẬP ĐÓNG GÓP MỚI VÀ Ý NGHĨA CỦA NGHIÊN CỨU	239
TÓM TẮT.....	239
11.1. GIỚI THIỆU	240
11.2. CÁC BƯỚC XÁC LẬP ĐÓNG GÓP MỚI CỦA NGHIÊN CỨU	241
11.3. CÁC DẠNG CƠ BẢN CỦA ĐÓNG GÓP MỚI TRONG NGHIÊN CỨU	242
11.3.1. Nghiên cứu phát triển và kiểm định luận điểm hoặc giả thuyết mới	242
11.3.2. Nghiên cứu trong khung cảnh mới	245

11.3.3. Nghiên cứu sử dụng phương pháp mới	251
CÂU HỎI ÔN TẬP	253
Chương 12: CÔNG BỐ CÔNG TRÌNH KHOA HỌC TRÊN TẠP CHÍ	
QUỐC TẾ CÓ PHẢN BIỆN	255
TÓM TẮT	255
12.1. GIỚI THIỆU	256
12.2. QUY TRÌNH XÉT DUYỆT BÀI TRÊN TẠP CHÍ QUỐC TẾ ..	257
12.3. MỘT SỐ LỖI CÁC TÁC GIẢ VIỆT NAM THƯỜNG GẶP	260
12.4. KINH NGHIỆM ĐĂNG BÀI TRÊN TẠP CHÍ QUỐC TẾ CÓ	
PHẢN BIỆN	261
CÂU HỎI ÔN TẬP	264
TÀI LIỆU THAM KHẢO	265